

A Szervezeti és üzleti coaching szakpszichológus szakirányú továbbképzési szak tartalmi jellemzői

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

I. A Szervezeti és üzleti coaching szakpszichológus szakirányú továbbképzési szak képzési kimeneti követelményei

I.1. A szakirányú továbbképzés megnevezése:

Szervezeti és üzleti coaching szakpszichológus szakirányú továbbképzési szak

I.2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

Szervezeti és üzleti coaching szakpszichológus

I.3. A szakirányú továbbképzés képzési területe:

Pszichológia

I.4. A felvétel feltételei:

Pszichológia MA (vagy hagyományos egyetemi pszichológia) oklevél és szervezetben szerzett legalább 2 év munkahelyi tapasztalat (előnyt jelent a szervezeti közegben vagy coaching praxisban szerzett tapasztalat).

I.5. A képzési idő félévekben:

4 félév

I.6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:

Összesen 120 kredit a 8. pontban meghatározott ismeretkörök ott meghatározott kredittartományai szerinti felosztásban

1. félév – 30 kredit
2. félév – 30 kredit
3. félév – 30 kredit
4. félév – 30 kredit

Szakmai gyakorlati képzés: a 2., 3., 4. félév során, kihelyezett terepgyakorlaton, szupervízió, mentor coaching támogatással.

I.7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerezhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A képzés öt fő fejlesztési területre fókuszál:

1. a coaching szakpszichológusok szakmai identitásának, hivatásszemélyiségének fejlesztésére, pályaszocializációra;
2. a coaching pszichológia célzott, specifikus, komplex összefüggéseinek, dinamikájának megértéséhez szükséges elméleti tudásanyag megalapozására. Mély elméleti megalapozásra épülő praktikus, gyakorlatias tudásanyag átadására;
3. az alapvető és haladó szintű coaching pszichológiai kompetenciák fejlesztésére, amely felöleli a coaching munkakapcsolat kialakításához, a hatékony kommunikációhoz, a megvalósítási és tanulási folyamat menedzseléséhez, változások kezeléséhez szükséges kompetenciákat szervezeti keretek között egyéni és csoportos coaching folyamatokban;
4. a szervezeti, üzleti közegben végzett egyéni, team és csoportos coachinghoz szükséges eszköztár bővítésére;

5. végül, de nem utolsó sorban a sikeres coaching praxis kiépítéséhez és működtetéséhez szükséges üzleti, vállalkozói kompetenciák megerősítésére.

A képzés célja, hogy a hallgatók a képzés végére ezen öt területen integrált, evidencia és gyakorlat alapú szakpszichológusokká váljanak.

1.7.1. A képzés során elsajátítandó kompetenciák:

A személyes képességeket, készségeket a legmeghatározóbb nemzetközi szakmai coaching pszichológiai és coaching szervezetek, az International Society of Coaching Psychology (ISCP) International Coach Federation (ICF) akkreditációs rendszerében is alkalmazott coach kompetenciák mentén fejlesztjük, megfelelően ezzel az e rendszerekben leírt elvárásoknak.

1. **Coaching pszichológiai és coaching szakmai alapelvek alkalmazásának kompetencia csoportja**, amely magában foglalja az etikus magatartást, a coaching pszichológusi és coach tevékenységhez kötődő etikai normák ismeretét, megértését és betartását. Coaching szemlélettel és keretek között dolgozik, a beavatkozás során olyan módszereket és eszközöket alkalmaz, amelyek nem lépik túl a coaching és a coaching pszichológia kereteket és bizonyítottan működnek a coaching folyamatokban is. A coaching pszichológusok képesek a nem klinikai felmérő eljárások alkalmazására, ezzel elősegítve az ügyfél önismeretének fejlődését. Mindezen túl ismeri és a gyakorlatban is alkalmazza a pszichológus etika szabályait.
2. **A munkakapcsolat hatékony menedzselésének kompetencia csoportja**, amely kiterjed a coaching megállapodás megkötésére, figyelembe véve az ügyfél, és minden stakeholder szempontjait. Képes partneri, egyenrangú és felhatalmazó munkakapcsolatra, amely világossá teszi a szerep és felelősségi köröket, azt, hogy a coach a coaching folyamat szakértője, és az ügyfél rendelkezik a célok eléréséhez szükséges tudással és képességekkel. A coach képes kölcsönös tiszteleten és bizalmon alapuló munkakapcsolat kialakítására. Megfelelő egyensúlyt tud biztosítani a szupportív, megértő, és az ügyfelet kihívások elé állító ösztönző coach stílus között. A coaching pszichológus mindezen túl folyamatosan reflektál a munkakapcsolat lélektani dinamikájára, és az ezzel kapcsolatos meglátásait, tudását fölhasználja az ügyfél fejlettségére, a coaching céljának elérésére.
3. **A coach saját szelfjének, energiaszintjének és személyes reakcióinak kezelése a coaching során kompetencia csoport**, ami kifejezi a tudatos, résztvevő – megfigyelő jelenlét képességét. Hitelesen képes kifejezni saját értékrendjét, hiedelemrendszerét, anélkül, hogy ezt megpróbálná ráerőltetni ügyfelére. A coaching során megjelenő érzelmi és személyes reakcióit olyan módon tudja kifejezni, hogy az előre vivő legyen az ügyfél számára. A coaching pszichológustól elvárt a mélyebb szintű önismeret, amely a fentiekén túl kiterjed a segítői motiváció ismeretére, a szelf szükségleteinek hatékony kezelésére is.
4. **Az empatis meg hallgatás, konfrontálás, valamint a tudatosságot és cselekvést előmozdító kérdéstechnika kompetenciacsoport**. E csoport magába foglalja azokat a kommunikációs, nem-hozzáadó micro-skilleket, amelyek a coachnak hatékonyan kell alkalmaznia az ügyfél tudatosságának, önmegértésének fejlesztése és cselekvésének facilitálása során.
5. **A tanulás és fejlődés elősegítése kompetenciacsoportja**, amely hatékony alkalmazása esetén a coach képessé válik a coaching témájához kötődő cél kitűzésének, a megoldási lehetőségek számának bővítésének, valamint a megvalósításhoz vezető akcióterv kidolgozásának facilitálására. A coach megfelelő keretet tud biztosítani az ügyfél önreflexiójához és a tapasztalati tanulás eredményeinek tényleges cselekvésbe fordításához.

1.7.2 Tudáselemek, ismeretek:

- A coaching fogalmának, kifejlődésének és irányzatainak ismerete
- Coaching pszichológiai ismeretek:
  - o A lélektan fogalma, tárgya, szemléletmódja, főbb irányzatai, lehetőségei és korlátai
  - o A szelf fogalma a pszichológiában, szelf-reguláció, önismeret, énkép, önbecsülés és énhatékonyosság, a szelf fejlődése

- Az érzelmek pszichológiája, az érzelmi intelligencia, neurológiája
- Pozitív pszichológia: alapelvek, szubjektív jóllét modellek, módszerek és kritika
- Kognitív megközelítés, figyelem, emlékezet, mindset fogalma
- A tanulás pszichológiai megközelítései: neo-behaviorista, kognitív, reflektív, belátásos és transzformatív tanulás, neuro-plaszticitás
- A személyiség és személyiség zavarok pszichológiája
- A motiváció modern megközelítései és a self-determination elmélet
- A változás transzteoretikus megközelítése
- A teljesítmény és a kreativitás pszichológiája
- Rendszerszemlélet a pszichológiában
- Szervezetek működésével összefüggő ismeretek
- Csoportok működésével összefüggő ismeretek
- Menedzsment ismeretek, vezetési modellek
- A hatékony teamek jellemzői
- A coaching folyamatával, módszereivel, eszközeivel kapcsolatos ismeretek
- A coaching irányzataival kapcsolatos ismeretek
- A coach szerepekkel kapcsolatos ismeretek
- A coach marketingjének ismerete,
- A különböző coaching témák és a hozzájuk kapcsolódó módszertan és eszköztár ismerete
- Felmérő eljárások, diagnosztikai eszközök alkalmazása a coachingban

1.7.3 Személyes adottságok, készségek, képességek:

- Magasszintű önreflexió, a hivatásszemélyiség ismerete és hatékony alkalmazása, mint munkaeszköz
- Cél és eredmény-orientáltság
- Etikusság, felelősségvállalás, megbízhatóság, felelősségtudat
- Rendszerszemléletű látásmód és szintetizáló képesség,
- Elemzési, tervezési és értékelési képesség
- Kreativitás, problémamegoldó készség,
- Empátia és érzékenység az egyéni, csoport és szervezeti jelenségek iránt,
- Nyitottság, alkalmazkodóképesség, rugalmasság, tanulási agilitás
- Fejlett interperszonális, kapcsolatteremtő, kommunikációs és konfliktuskezelő készségek
- Együttműködési készség az ügyfelekkel és társszakmák képviselőivel
- Tárgyalási készség, meggyőzési készség

1.7.4. Szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A **Szervezeti és üzleti coaching szakpszichológust** végzettsége képessé teszi arra, hogy a szervezetek vezetőinek és munkatársainak teljesítményét, karrierjét, szakmai és személyes fejlődését támogassa, segítse őket egyéni és szervezeti céljaik elérésében egyéni, csoportos és team coaching formában. A Szervezeti és üzleti coaching szakpszichológus segíti klienseit a célok elérését segítő és akadályozó személyes és környezeti tényezők feltárásában, azok tudatos kezelésében és alkalmazásában. Az önismeret és az egyéni hatékonyság fejlesztésére alapozva támogatja klienseit a hatékonyabb munkavégzés és egyéni siker, a probléma- és konfliktuskezelés, a jobb együttműködés, valamint a munkahelyi diszfunkciók kezelése érdekében. Segíti klienseit céljaik pontos meghatározásában és a célok elérését lehetővé tevő stratégia kidolgozásában, valamint abban, hogy a segítséget nyújtó erőforrásokat akár magukban, akár a környezetben felfedezve sikeresen alkalmazzák és hasznosítsák az egyéni és a csoportos szintű fejlődés érdekében. A képzés MA (vagy hagyományos egyetemi) pszichológus végzettséggel rendelkező szakemberek számára biztosít megalapozott háttérrel és módszerbeli kompetenciát a munka világában (a közszférában és a versenyszférában egyaránt). A képzés fókuszában a teljes szervezetet segíteni tudó coach kompetenciák kiépítése áll. A képzés egyszerre nyújt rendszerező ismereteket és gyakorlati tapasztalatot. Fontos cél a hivatásszemélyiség minőségi fejlesztése és a coaching folyamatot megalapozó mély pszichológiai ismeretek biztosítása.

Mindennek érdekében egyaránt bevonásra kerülnek a széles perspektívában gondolkodni tudó és a speciálisan egy adott területhez értő specialisták.

II. A Szervezeti és üzleti coaching szakpszichológus szakirányú továbbképzési szak képzési sajátosságai

II. 1. A képzési cél

A képzési cél olyan coaching szakpszichológus szakemberek képzése, akik kiemelkedően alapos, egyetemi szintű coaching pszichológiai tudással, egyéni, team, csoport és szervezetpszichológiai alapú coaching és vezetéselméleti tudással, önismereti munkában következetesen fejlesztett etikus hivatásszemélyiséggel, komplex begyakorlott coaching módszertani képzettséggel, valamint pragmatikus, gyakorlati szervezeti ismeretekkel és jártassággal lépnek be coaching szakpszichológusként a munka és a szervezetek világába.

Sokoldalúan, stabilan alkalmazzák a nemzetközileg elfogadott coach kompetenciákat és pszichológiai alaptudásukat is használva képesek:

- egyéni coaching folyamat megvalósítása
- csoportos coaching ülések vezetésére
- team coaching vezetésére.

A coachingot a szervezetek fejlesztésében rendszerszinten látják, értelmezik, kezelik és gyakorolják.

II. 3. A képzés célcsoportja, rendszere

A szakirányú továbbképzésre olyan MA (vagy hagyományos egyetemi) pszichológia végzettséggel rendelkezők jelentkezhetnek, akiknek minimum két éves munkahelyi tapasztalatuk van (a felvételi során előnyt jelent a szervezeti közegben, illetve a coaching praxisban szerzett tapasztalat).

A képzési idő 4 félév, az oklevél megszerzéséhez szükséges kreditek száma 120. A szemeszterenként megszerzendő kreditek száma 30. A 120 kredit az európai kreditrendszernek megfelelően azt fejezi ki, hogy egy hallgató átlagos esetben $120 \cdot 30 = 3600$ munkaórát fordít az oklevél megszerzésére. Ebből a levelező munkarendű képzés kontaktóra száma összesen 480 óra, amelyhez a kontaktórákon túl társul még otthoni felkészülés, önálló munka, e-learninges környezetben megvalósuló egyéni és csoportmunka, konzultáció, valamint külső terepgyakorlaton való kötelező részvétellel teljesített munkaórák.

Az 1. félév az intenzív elméleti megalapozást biztosítja. A 2. félév során a coaching irányzatok tantárgyak, a 2., 3. és 4. félév során a felügyelt szakmai gyakorlat, illetve a három féléven keresztül a hivatásszemélyiségfejlesztés, szupervízió tantárgy keretein belül kerül sor a szakmai készségek, gyakorlati kompetenciák és a szakmai identitás fejlesztésére. A 4. félév célja a kutatási kompetenciák elmélyítése, valamint a marketinghez és a vállalkozásfejlesztéshez szükséges kompetenciák tudatosítása és hatékonyabbá tétele. Ebben a félévben kerül sor a szakdolgozat kidolgozására és további elméleti, gyakorlati ismeretek megszerzésére. A képzés a sikeres komplex záróvizsga eredményeként elnyerhető oklevél megszerzésével zárul. A záróvizsga letételének feltétele a képzési programban meghatározott tanulmányi követelmények teljesítése. A komplex záróvizsga a szakdolgozat témájához illeszkedő elméleti ismeretekben való jártasság igazolásából, a megfelelő témakörben készített szakdolgozat prezentálásából és megvédéséből áll. A záróvizsga sikeres letétele után a végzettek *Szervezeti és üzleti coaching szakpszichológus* oklevelet szereznek.

II. 4. A képzés szervezési formája

A képzés szervezési formája részidős képzés, levelező munkarendben. Az egyéni tanulás irányításához, támogatásához konzultációs és kontaktórák tartoznak. A kontaktórák mellett a hallgatók felkészülését, az ismeretek alapos elsajátítását, az elméleti ismeretek és a gyakorlati tapasztalatok integrálását, és a

szakmai kompetenciák fejlesztését az oktatási alkalmakon az oktató irányítása mellett megvalósuló gyakorlatok, a mentorok irányítása, szupervíziója alatt folyó társ és valós ügyféllel folytatott coaching folyamatok és az e-learninges keretrendszerben (Moodle) az oktató irányítása mellett megvalósuló folyamatos feladatmegoldás (tananyagok, háttéranyagok megosztása, beadandó anyagok csatolása, fórum, chat) támogatja.

A hallgatók a képzés során a mintatantervben meghatározott kötelező tantárgyi előadásokon, tantermi gyakorlatokon és konzultáción vesznek részt. A kontaktórák eloszlása félévenként munkanapban megadva:

- az I. félévben: 6*2 munkanap kontaktórák az egyetemen
- a II. félévben: 6*2 munkanap kontaktórák az egyetemen, és legalább 4 munkanap kontaktóra külső terepgyakorlaton
- a III. félévben: 6*2 munkanap kontaktórák az egyetemen, és legalább 4 munkanap kontaktóra a külső terepgyakorlaton
- a IV. félévben: 6*2 munkanap kontaktórák az egyetemen, és legalább 4 munkanap kontaktóra a külső terepgyakorlaton

Az első félévben a kontaktórákon való részvétel mellett e-learninges környezetben folyamatos feladatmegoldással (házi feladatok, házi dolgozatok csatolása), valamint az internetes fórumon történő rendszeres részvétel keretében a tananyag alapos megvitatásával, esettanulmányok közös feldolgozásával történik a kompetenciák fejlesztése. Az eredményes tanulást személyes konzultációk is elősegítik.

A hallgatók a harmadik félévben a tanszék által megbízott gyakorlólhelyeken, felügyelt szakmai gyakorlaton vesznek részt.

A gyakorlólhelytől elvárt szempontok:

A gyakorlólhelyekkel együttműködési megállapodás keretében történik az együttműködés, amely tartalmazza a szakmai gyakorlat jogi, etikai és operatív feltételeit. A gyakorlóló hely vállalja, hogy tájékoztatja a munkatársait az önkéntes gyakorlóló coaching lehetőségéről. Helyszínt biztosít a coachingokhoz és aktívan részt vesz a coaching célok meghatározásában és az elért eredmények visszajelzésében. A sikeres szakmai gyakorlat esetén referenciát nyújt a szakmai gyakorlaton részt vett hallgatónak.

A harmadik félévben kerül sor a portfólió, a negyedik félévben a szakdolgozat elkészítésére.

II. 5. A képzés tantárgycsoportjai, a hozzájuk rendelt tantárgyak és a képzés mintatanterve:
ea/gy/számonkérés/kredit =

előadások féléves óraszama / gyakorlatok féléves óraszama / számonkérés (v = vizsgajegy (kollokvium),
f = félévközi jegy (gyakorlati jegy))

K = kötelező

Tantárgy megnevezése	Típus	1. szemeszter	2. szemeszter	3. szemeszter	4. szemeszter
Alapozó képzési szakasz – Elméleti ismeretek (25 kredit)					
Bevezetés a coachingba	K	30ea/10gy/v/10			
Coaching pszichológia	K	30ea/10gy/v/10			
Szervezet- és vezetéspszichológia	K	15ea/5gy/v/5			
Hivatásszemélyiség fejlesztése (5 kredit)					
Szakmai önfejlesztés	K	5ea/15gy/f/5			
Szakmai gyakorlati képzés és alkalmazott ismeretek (40 kredit)					
Szervezeti coaching módszertana	K		10ea/20gy/f/8		
Team coaching módszertana	K		10ea/20gy/f/7		
Személyes coaching módszertana	K		10ea/30gy/f/10		
Haladó szintű coach készségek	K		5ea/15gy/f/5		
Praxisépítés	K			5ea/15gy/f/5	
Kutatásmódszertan és mérőeszközök a szervezeti és a személyes coachingban	K			15ea/5gy/f/5	
Külső szakmai gyakorlat és portfólió készítése (20 kredit)					
Esetvezetés és szupervízió (külső szakmai gyakorlat)	K			10ea/30gy/f/10	
Portfólió	K			0ea/40gy/f/10	
Emelt szintű coaching pszichológiai ismeretek (15 kredit)					
A coaching és coaching pszichológia kritikai megközelítése	K				15ea/5gy/f/5
Munka és vezetési diszfunkciók felismerése	K				15ea/5gy/f/5
Pszichológiai tesztek és digitális eszközök a	K				15ea/5gy/f/5

szervezeti és személyes coachingban					
Szakdolgozat (15 kredit)					
Szakdolgozat	K				0ea/60gy/f/15
Összesen (ea/gy/v/f):		80ea/40gy/3v/1f	35ea/85gy/0v/4f	30ea/90gy/0v/4f	45ea/75gy/0v/4f
Kredit:		30	30	30	30
Kontaktórák száma:		120	120	120	120
Elmélet/gyakorlat aránya (%):	190 ea / 290 gy = 40 % / 60 %				